EVALUAREA STĂRII DE CONSERVARE ŞI PROPUNERE DE INTERVENȚIE - CONSERVARE CURATIVĂ / RESTAURARE

STUDIU DE CAZ 6.

GRAVURA NR. 6 (CURTEA INTERIOARĂ A CASTELULUI BRAN)

1. Informaţii generale

- **Cod document:** Gravură 1803/A, nr. 6
- **Denumire:** Gravură în acvaforte
- **Datare estimată:** 1931
- **Proveniență:** Muzeul Național Bran – Colecția Reginei Maria
- **Material suport:** Hârtie istorică industrială; cerneală de acvaforte; imprimare pe placă metalică
- **Dimensiuni:** Lungime 39 cm

  Lăţime 26,7 cm

Documentare vizuală

La examinarea vizuală se observă o gravură în acvaforte reprezentând curtea interioară a Castelului Bran, cu vedere spre turnul rotund. Se observă curtea pietruită, vase cu flori, iederă și viță de vie pe ziduri. Se distinge silueta unei statuete de piatră și terasa de la etajul al doilea. În partea dreaptă se observă grădinița cu flori a Reginei Maria. Hârtia este îngălbenită și pete de apă. Verso-ul prezintă o pată verticală de umiditate și urme de numerotare. Semnătura artistului („A.K.”) este vizibilă în colțul inferior.

Hârtia prezintă îngălbenire neuniformă, pete de umiditate și depuneri aderente de murdări. Verso-ul prezintă o pată verticală de apă și urme de numerotare olografă. Strat de imprimare stabil, fără exfolieri. Ușoare deformări ale hârtiei în zona inferioară, probabil cauzate de variații istorice de umiditate.

SCOR DE CONSERVARE-1
Propuneri de restaurare:

- documentarea fotografică detaliată;
- curățare mecanică controlată;
- investigații microbiologice pentru confirmarea contaminării;
- reducerea produselor de degradare și, dacă este posibil, spălare controlată;
- dezacidificare pentru stabilizarea chimică a suportului;
- consolidarea zonelor friabile;
- depozitarea în materiale de arhivare cu pH neutru și monitorizarea strictă a condițiilor de microclimat.

1. Curățirea mecanică sau desprăfuirea superficială se realizează cu o pensulă moale și bisturiul. Nu se folosesc ustensile aspre pentru a evita efectul abraziv al acestora asupra suportului de hârtie fragil și subțire.
2. Curățire mecanică cu fulgi mărunți de radieră moale (practic se rade pe o răzătoare de dimensiuni reduse radiera) pentru o mai ușoară și uniformă curățare a suprafeței de praf aderent și spori de mucegai, această modalitate este preferată deoarece nu riscăm ca documentul să se rupă sau să rămână urme inestetice ale radierei pe suprafața acestuia, în plus este o metodă de curățire uscată care poate îndepărta egal, finuț și ușor praful, murdăria aderentă, sporii de mucegai printr-o ușoară manevră de frecare-presare a fulgilor cu degetele dar și cu pensula.
3. Testarea suportului papetar pentru rezistența cernelurilor în vederea curățirii umede. Testarea se realizează prin tamponarea ușoară a unui colț al documentului cu apă distilată.
4. Realizarea patului umed în vederea curățirii umede prin tehnica de **curățarea apoasă prin capilaritate,** reprezintă o metodă de tratament umed controlat, utilizată în conservarea și restaurarea documentelor istorice pe suport papetar, prin care apa este introdusă și deplasată progresiv în structura hârtiei sub acțiunea **forțelor capilare**. Metoda permite reducerea impurităților solubile în apă și a unor produși de degradare, limitând, în același timp, contactul direct și prelungit al obiectului cu o cantitate mare de apă.
Procedeul se aplică în special în situațiile în care **imersiunea integrală a documentului nu este recomandată**, fie din cauza fragilității suportului, fie din cauza sensibilității mediilor grafice, a prezenței unor deformări sau a riscului de migrare a componentelor solubile.

Principiul metodei

Apa este furnizată controlat unei zone a documentului, iar prin fenomenul de **capilaritate** aceasta pătrunde gradual în rețeaua de fibre celulozice. Pe măsură ce apa traversează suportul, poate antrena o parte dintre substanțele hidrosolubile și produșii de degradare mobilizabili. Impuritățile sunt astfel transferate din zona tratată către un material absorbant, precum hârtia de filtru sau un suport special de absorbție.

Procesul se bazează pe controlarea simultană a:

- cantității de apă introduse;
- vitezei de migrare a apei;

- direcției de deplasare a frontului umed;
- timpului de contact;
- capacității de absorbție a materialului receptor;
- gradului de umectare al suportului papetar.

Acest proces de umezire și spălare relaxează și hidratează fibrele din structura hârtiei, se îmbunătățește gradul de alb, obiectul se luminează, în plus este cea mai adecvată operație de neutralizare a acidității hârtiei și mai ales a lucrărilor grafice.

5. După curățirea umedă a documentului, acesta se așează pe masa de lucru, unde se mai poate interveni în vederea curățirii și îndepărtării murdăriei aderente, după care urmează o ușoară tamponare cu hârtie de filtru în vederea absorbirii surplusului de apă și o uscare la aer liber suficient ca suportul să nu fie nici ud complet dar să fie pregătit ca să poată absorbi pelicula de substanță Bookkeeper aplicată prin spray-ere, astfel documentul își produce o rezervă alcalină în structura sa.

6. Consolidările marginale ale documentului grafic pot fi realizate cu hârtie japoneză Kandashi de 71 gr naturale cu CMC – 6%.

7. După uscare și presare se poate realiza un plic din hârtie de filtru pentru depozitarea în condiții optime.

Materiale şi substanţe utilizate

- Pensule cu perii moi, lupă, radieră, radieră plastică, bisturiu, tampoane vată, trafalet de mici dimensiuni, apă distilată, masă luminoasă, adeziv CMC proporţie 6%, voal japonez, hârtie japoneză Kandashi 71 gr, tasă de spălare, folii de polietilenă, substanţă alcalină Bookkeeper, hârtie de filtru, presă tipografică.

Întocmit,
dr. biochim. Brânduşa Dumitriu – conservator
Pop (Letcă) Maria-Cristina – restaurator
Alina Ioana Borcan – expert restaurator